

Politički mediji

Četvrto predavanje

Objektivnost medija?

- Stvarnost ili mit?

Mediji su politički akteri

- Oni ne samo što prenose poruke nego ih i interpretiraju, mijenjaju, kreiraju,
- Dijalektički odnos akcije i reakcije,
- Mediji dostupni političarima kao *resurs* samim tim dio politike
- “Ako vas se vidi na televiziji i u novinama, tada će se za vas netko pobrinuti. Ako vas se ne vidi, tada ste mrtvi, ponekad i doslovce” (Martin Woolacott)

Mediji kao politički akteri

- Prva sloboda medija - sloboda od finansijske kontrole,
- Procvat štampanih i elektronskih medija,
- Specifičan položaj britanskih elektronskih medija,
- Važna uloga za informisanje birača – bitka za medije
  - Primjer *glad u Etiopiji (Philo)*

Osobine medijske produkcije:

- Komercijalne
  - Od dubinskog do “pikantnog” stila
  - “čoporativno” novinarstvo
- Organizacijske
  - Mediji “gladni” priča
  - Kontinuirane vijesti preko različitih medija
- Profesionalne
  - Objektivnost kao cilj
  - Odnosi s javnošću način izlaska na kraj sa medijima

Štampa kao “javni” glas medija

- Novinar kao *pandit* (19. vijek – sanskrit)
  - *Neko ko je prihvaćen kao autoritet*
  - *Neko koga prihvaća i publika i “izvori”*
- Kolumna – najviši oblik *panditstva*
  - *Dati smisao nekoj pojavi umjesto nestručne publike*
- Novinarska priča (*feature*)
- “Bardi”
  - Humor kao način da se komentarišu politički događaji

Elektronski mediji – “javni” glas

- Debate
- Politički intervju
  - Promjena stila ka agresivnijoj formi
- Stručnjaci

Kritike uloge medija

- Colin Sparks: mediji forsiraju teme koje nisu od javnog interesa zbog popularnosti
  - Trivijalnost otupljuje sposobnost publike da racionalno promišlja
  - *Economist, 1998*: "that in this information age, the newspapers that used to be full of politics and economics are thick with stars and sport"
    - Does this mean crises of democracy?
- Apolitičnost trivijalnog novinarstva
- Josef Gripsund: Podstiče otuđenje, ćutnju i neparticipaciju i odvraća pažnju od onoga što je bitno (lejdi D i Luis Vudvord u Panorami)

“Kritike” uloge medija

- John Fisk: subverzivna uloga medija
  - Privlačenje publike pričama koje nisu proestablišmentske, npr. afere
  - Proizvodnja građanina koji “ne vjeruje”
  - Popularno novinarstvo je poštenije i relevantnije nego “kvalitetno” novinarstvo

Veze između politike i medija

- Nije neuobičajeno da medij podržava određenu politiku
- Procenat podrške medija ne odgovara procentu podrške na izborima
- Iako neka vrsta korelacije postoji, nije utvrđena uzročna veza
- Martin Linton:
  - nijedna partija ne može pobijediti ako iza nje ne stoji većina medija (kokoška ili jaje dilema)
  - Koliko je to tačno za CG?

Mediji i hegemonija

- Politički učinci nisu samo kratkoročne promjene stavova
- Pristanak onih nad kojima se vlada kao osnov demokratije
- Antoni Gramši:
  - Kako mobilisati pristanak u uslovima nejednakosti?
  - Kako izbjeći opoziv pristanka gubitnika i nezadovoljnih?
- Danijel Hallin: reći da mediji igraju hegemonističku ulogu znači reći da doprinose održanju pristanka na neki sistem moći

Proizvodnja pristanka

Proizvodnja pristanka (1988.)

- Noam Chomski i Edward Herman
  - “Propaganda is to democracy what violence is to a dictatorship”.
  - Ljudi treba da budu u stanju da detektuju oblike nametanja autoriteta i prinude i izazovu one koji nisu legitimni.
  - Glavni oblik kontrole koji treba dovesti u pitanje je sistem privatne kontrole nad javnim resursima.
  - Demokratija u Americi funkcioniše onako kako ju je opisao Lipman u Javnom mnjenju (gdje specijalizovana klasa od oko 20% ljudi upravlja). Ova elita, manje ili više posjeduje i kontroliše institucije. Masa od 80% ljudi je marginalizovana, i njome se upravlja kroz **necessary Illusions**.
  - Proizvodnja pristanka polazi od pretpostavke da je indoktrinacija u suštini propagande.

- Da bi se oslobodili građani treba da preduzmu sljedeće dvije vrste akcija:
  - Alternativno informisanje
  - Fokus na lokalnom
- "The question, in brief, is whether democracy and freedom are values to be preserved or threats to be avoided. In this possibly terminal phase of human existence, democracy and freedom are more than values to be treasured; they may be essential to survival."

Primjer

- Globalno zagrijavanje:
  - Ako mediji u ime neutralnosti daju jednak prostor onima koji izvještavaju o globalnom zagrijavanju i onima koji ga negiraju, da li je to "objektivnost"?
  - Debata ima tri strane:
    - Oni koji negiraju klimatske promjene
    - Oni koji smatraju da treba sačekati da se naučnici dogovore
    - Oni koji smatraju da postoje klimatske promjene